

קריית מלך רב | רב עיר, ראש ישיבה והדמות התורנית הכי לא צפויה שתפגשו: הרב שהפך יעד למתקפות של קיצונים, מדבר על הכל

הרב

מקורן הרחוב

החרדים בעיר מעריכים אותו, החילונים מכבדים אותו - אבל **הגאון רבי משה הבלין**, רבה הראשי הנערץ של קריית גת, האיש מאחורי המהפכה שהחזירה בתשובה **אלפי עולים חדשים** והביאה לעיר **עשרות קהילות חרדיות** - מתעקש לחבוש מגבעת 'קנייטש' פשוטה, לגור בדירה קטנה ולהיעזר בתחבורה הציבורית | הכירו את **גאון התורה החב"די שלמד בכלל אצל הגר"נ פרצוביץ' זצ"ל בישיבת 'מיר'**, רב העיר שהיה מעדיף בכלל **להישאר ראש ישיבה** והדמות היחידה שמונתה מאז הסתלקות **כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל** לחבר בגוף ההנהגה העליון של חסידי חב"ד בארץ ישראל | ולא, הוא לא מתכוון להירתע מהתפרעות של כמה קיצונים בסלון ביתו | **ראיון ופרופיל**

יוסי אליטוב ואריה ארליך
צילום: ליאור מזרחי

אין לי רשות לסלוח, הגאון רבי משה הבלין

"אין מאבקי דת". הפגנה נגד חילולי שבת בקריית גת

ה

סחרור שאליו נקלעה ישיבת חב"ד בקריית גת לפני עשרים ושש שנים, באביב תש"נ, נראה היה ככזה שמוביל אותה לדרך ללא מוצא. הישיבה, חוד-חנית בנופה התורני של חסידות חב"ד, התנגשה בקרחון כלכלי שאין ממנו נתיב יציאה: כונס נכסים אימתני השתלט על מבנה הישיבה. חובות אדירים, בהיקפים של עשרות מיליונים, סגרו עליה מכל עבר. נושים פשטו על נכסיה, השתלטו על כל מה שלא זו. כפסע היה עד לטביעתה של ספינת הדגל התורנית, ממלכת תורה וחינוך מהגדולות בדרום הארץ באותם ימים, עם אלפי תלמידים שלמדו בישיבה, במתיבתא ובתלמודי התורה. לאיש לא היה פתרון.

בקרן זוית של היכל הישיבה הגדולה ישב רב אדמוני, שקט, בוגר ישיבת מיר, ממוצא ירושלמי. מעטים בחוץ ידעו עליו: מי שהכיר אותו, ידע כי הרב הנו עילוי של ממש, מגדולי ראשי הישיבות בחסידות חב"ד. גאון שהתורה מונחת בראשו כבקופסה, בעל יכולת אבחנה של הררים בשערה, שמצטט גמרות וראשונים ואחרונים מבלי להזדקק לעיין בספר. בצעירותו, שעה שהיה יושב לפני ראש הישיבה הגאון רבי נחום פרצוביץ' זצ"ל בישיבת מיר, חשבוהו להבטחת עולם התורה. הוא אכן צעד בתלם הזה – עד שהמשרד המתואר בראשית שנות התשעים סחף אותו למחוזות נוספים.

הרב האדמוני והשקט הבין שאם לא יצא את מפתן בית המדרש – עד מהרה לא יהיה לו בית מדרש ללמד בו. הוא החליט החלטה נחושה: יסגור את הגמרא לפרק זמן, ינמיך את מינון מסירת השיעורים, יפחית את היקפי יצירתו התורנית. הוא פנה לעיריית קריית גת, ורשם את חובות הישיבה על שמו; ניגש לרשות המסים והציג את עצמו כאחראי מעתה לכל תנועה כספית; הלך לנושים ואמר להם שמעתה – יש להם עסק אתו, הוא בעל החוב, ועליהם לסדר לו פריסת תשלומים סבירים; אחר כך לקח עמו מעט צידה לדרך, והפך את הקומה השישית במשרד הדתות לביתו השני. הוא החל לן בפתחי גבירים, הפגין כישורים שאיש – כולל הוא עצמו – לא ידע על קיומם עד אז, ויצא למלחמה נגד כל הסיכויים על הצלתה של ענקית התורה והחינוך הדרומית. הרב שיצא מבית המדרש השיג תקציבים, גייס

תרומות, קושש הקצאות, אסף שקל לשקל – אף אם בכיסו חליפתו הדהויה קשה לאתר שטר זמין של מאה שקלים. כך, אגב, עד היום. איש התורה שהפך זמנית לעוסק בצרכי ציבור לעת מצוא – החל אט אט לכבוש טריטוריות, להפוך לבן ביתם של פקידי רשויות, לאורח קבע בבניין העירייה. כמו אריה נלחם. כל אותם גורמים שרדפו אחר הישיבה במטרה לסגור את שעריה בגין אי הסדרים – למדו להכיר את הדמות שחיה בינותם עד אז מבלי שיכירוה, והפכו לחייליה של הממלכה המתחדשת.

מי האמין שהאדם שמתנייד בתחבורה ציבורית, מתגורר בדירת עולים קטנה ומתהלך בנעליים מרופטות, יצליח לכסות חובות של עשרות מיליונים שנצטברו שנים, מול עיניהם המשתאות של פקידי ממשל ועירייה, ואף מול תדהמתם הגלויה של לא מעט רבנים ועסקנים בחסידות. בתוך חמש שנים כוסו החובות, הישיבה שוקמה – והחלה לפרוח ימה וקדמה. ולא שלא היה לכך מחיר: שערו הלבין בטרם עת, סדר יומו הפך תובעני עד כדי סף טירוף. הבחורים הכישרוניים שרשמו את שיעוריו בשקיקה נאלצו להמתין שבועיים או שלושה עד שתושלם גיחה לחו"ל או עד שייפסק עוד מירוץ נגד הסיכויים למניעת מימושו של איום עיקול או חילוט נכסים – ואז פגשו אותו בביתו, בחצות הלילה, מוסר שיעור כשיניו טרטוט והוא מתנמנם על ספרו. יכול היה להמשיך למסור שיעורים – אולי בישיבה אחרת – ושלוש עליו נפשו. אבל הוא בחר בדרך

הקשה. נקט אקט מנהיגותי, ובכך הציל עולם של תורה.

זהו הרב משה הבלין, כיום רבה של קריית גת, אבל קודם לכן רבם של אלפי תלמידי חכמים, איש תורה ראשון במעלה, ומי שדם תורני ששזר מהגינות מיר וכבשונות חב"ד זורמים בו זמנית בעורקיו, יוצרים מזיגה אנושית נדירה, כזו שקשה שלא להתפעם מול גדלותה, חוסנה הפנימי ויופיה החיצוני. בלמעלה מארבעים שנות עמידתו בראשות הישיבה בעיר, העמיד הגר"מ הבלין שלושה דורות של תלמידים. בשבוע הבא יחוגו עמו אלפי תלמידיו ציון-דרך בקיומה של הישיבה – באירוע יוקרתי שיערך בעיר שאין בה כמעט תושב אחד – חסיד כבן ליטא, ספרדי כאשכנזי ואף מהדר על קלה כבחמורה כשומר מסורת בסיסית – שאינו מעריך את גדלותו ואת פשטותו באמת ובתמים.

צמיחה חרדית

הצמיחה המוסדית גררה צמיחה אישית. אם בתחילה היו מי שנדו בראשם לתלמיד החכם רך ההליכות שזירת העסקנות נראית גדולה עליו בעשרה מספרים, וחשבו כי ההתרסקות הכלכלית תוביל לשבר אישי גדול ומהדהד – עד מהרה החלה סיעתא דשמיא להשתקף בכל צעדיו: לא רק שהישיבה שוקמה, אלא שגם חזרתו של הרב אל הזירה התורנית הייתה הפעם גדולה עשרת מונים, מקיפה ומטאורית: בן הישיבה מירושלים שהחליט

רק אין יראת אלוקים. התפרעות קיצונים בירושלים

רב בקונצנוס. כדו המחאה של רבני הקהילות בקריית גת

בנימ נוספין

בהוראת רבו לעקור לקריית גת לפני נישואיו, הפך למלך של תורה בעירו. תחילה פרץ מעולם הרבצת התורה אל ההנהגה הרבנית - קודם כרב שכונה בקריית גת. הוא החל פוקד אירועים ובתים, עורך אזכרות ומשתתף בהלוויות, מעמיד חופות ומיישב סכסוכים, מציל בתים מקריסה וחיים מהתרסקות. הוא עבר מבית לבית, נדד ממתנ"ס למתנ"ס, התחבב על העולים הרבים מרוסיה והפך למורה דרכם של שרידי העולים מרומניה, קיבל נשיקות-יד ממרוקאים אסליים והפך לדמות הרוחנית הנערצת בעיר. אחרי שנים, כאשר רבה האשכנזי הקודם של קריית גת, הרב דרמר זצ"ל, הסתלק לבית עולמו - הגר"מ הבלין החליק בטבעיות לתפקיד הרב הראשי, כשהוא זוכה לקונצנוס חסר תקדים ממגוון חוגים וקהלים.

הנסיקה הרבנית לא נעצרה בקריית גת. כאשר נתפנתה משרת הרב הראשי לשדרות הקרובה, הוטלה עליו אף משימת הרב הראשי לעיר מוכת הקסאמים, וכיום מחלק הרב את זמנו כרב בין קריית גת לשדרות, כשהוא נוטל על שכמו את עול פיקוח הכשרות והאחריות על שירותי הדת בשתי הערים כאחת. אבירם דהרי, ראש עיריית קריית גת, מהחזקים שבין ראשי הערים בארץ - מפקיד בידיו את כל מפתחות מערך שירותי הדת, ובלעדיו - איש לא ירים את ידו ואת רגלו. פוליטיקאים חרדים עתירי קשרים ושרים אימתניים נשלחים אחר כבוד ללשכתו של הרב הבלין. כל פתיחת

גן, הקמת בית מדרש, פיתוח קהילה, ביסוס בית ספר או חניכת כולל - מוכרחת לעבור דרכו. והוא, עם החינוך המבושש והחזות השקטה והשבריריות המטעה - מנהיג את העיר בכל מובניה הרוחניים. אנשים חזקים אוספים לא אחת אויבים מבית ומחוץ, אבל דומה שהכלל האוניברסלי הזה פוסח על הגר"מ הבלין, כנראה בזכות אישיותו הנעימה ויכולתו להכיל כל אדם מכל קבוצת התייחסות. עוד מימיו כרב שכונה בקריית גת החל לנצח הגר"מ הבלין על הבאתן של קהילות חרדיות לעיר שבעבר הייתה סמל של עיר עולים. שעות רבות ישב במחיצתו כ"ק האדמו"ר מגור, הפני מנחם זצ"ל, ותכנן לפרטיה את התבססותה של קהילת גור בעיר ("הייתה הצבעה בעירייה אם להכניס את חסידי גור", נזכר הרב. "באתי עם חיים שלום, נציג חב"ד בעירייה, ופעלתי להעביר החלטה שתכניס את חסידי גור. אחר כך קרא לי הפני מנחם, ואמר לי בעברית צחה: 'אנחנו מודים לכם, וצריכים להשיב לכם כגמולכם, כי אנחנו לא כפויי טובה. אז נכון, כרגע הכוח האלקטורלי שלנו בקריית גת חלש עדיין - אבל בבוא היום, נכיר טובה ונחזיר לכם'").

בקדמת ההנהגה

הקפיצה הנוספת בדרכו הרבנית הייתה, כאשר לפני שנה הצטרף, בצעד שהדהים רבים, לשדרת ההנהגה הרשמית של חסידות חב"ד בארץ ישראל: 'בית דין רבני חב"ד' הוא הגוף שמנווט, בהוראת

הרבי זי"ע ומכוחו - את עדת החסידים בארץ הקודש. על פיהם ייפול דבר, כאשר כל חסיד יודע כי החלטה של בית הדין - כמו חתומה ומאושרת בחתימת ידו של הרבי, שהסמיך את בית הדין, והבהיר אינספור פעמים, בכתב ובעל פה - כי זוהי ידו הארוכה, והחלטות בית הדין הרי הן כהחלטותיו שלו.

במשך עשרים שנים, בית דין רבני חב"ד התנהל כמועדון סגור: איש לא התמנה. כל הרבנים בבית הדין התמנו בחיי הרבי, ומני אז - כמו נסגר השער. חב"ד שילשה את מניין חסידיה, מאות רבנים התמנו בקהילות החסידות ברחבי הארץ - ורק שדרת ההנהגה הרשמית כמו קפאה על שמריה. לא הייתה הסכמה על סמכות רוחנית שתהיה מוסכמת על כולם ותצטרף לשדרת ההנהגה. עד שלפני שנה החליט ראש בית הדין, הגאון רבי יצחק יהודה ירוסלבסקי, בעצה אחת עם רבנים נוספים בחסידות - לצרף את רבה הראשי הנערץ של קריית גת לגוף ששואב את כוחו מהרבי מליובאוויטש. הצטרפות להנהגה הרשמית של חסיד חב"ד הוא צעד שמשמעותו המיידית היא כניסה לשטח ממולכד, שמצריך הכרעה בין עמדות, מחנות ותפיסות עולם, פירוק מוקשים שהתפתחו במשך שנים וטיפול רגיש בבעיות שלא טופלו זמן רב. גם כאן הפתיע הגר"מ הבלין, כשהוא קופץ למים הרתחים ומנווט מהלכים ציבוריים באומץ ובנחישות, וכל זאת מבלי להתפעל מאיש. על המהלך האחרון שהיה בין מוביליו - קפץ עליו

שליחות צופה פני עתיד. עם מורו ורבו, כ"ק מון האדמו"ר מליובאוויטש ז"ע

חדשים. בזמן הקרוב עומד רבה של קריית גת להקים קריית חינוך חדשה, בתקציב של 50 מיליון שקלים. את התנהלותו בשנים האחרונות הוא זוקף רבות לזכות הניהול הקפדני של בנו, הרב לוי יצחק הבלין, המשמש יד ימינו בניהול המוסדות.

רק אין יראת אלוקים

בשבוע שעבר חווה הגאון רבי משה הבלין את אחד הימים הקשים בחייו. הדפיקות הנחושות על דלת ביתו, לא הסגירו את זהותם הפרובלמטית של העומדים מאחורי מפתן ביתו של הרב, שישב בסלון ביתו בניחותא והשלים שיעורים יומיים. הוא לא פילל את שהוא ורעייתו צפויים לעבור בדקות שלאחר מכן. "חשבתי שמאן-דהו בא לשאול שאלה הלכתית או להתייעץ בנושא כלשהו", מספר הרב לימשפחה. "ניגשתי לדלת, ופתחתי בספונטניות. לא הבטתי מבעד לעיניתי. אני רגיל לפתוח את הדלת לכל אחד. כשפתחתי, ראיתי קבוצה של כעשרים וחמישה בני אדם. שאלתי מה הם רוצים, והם אמרו שהם דורשים לדבר אתי. הסברתי שאני לא מעוניין לשוחח, ופטרתי אותם לשלום".

ואז החל ליל הבלהות של הרב הראשי לקריית גת: "כשביקשתי לסגור את הדלת, כמה ברנשים שמו רגליים במרווח שבין הדלת למשקוף. הם דחפו את הדלת בכוח, והעיפו אותי לאחור. הרבנית, שהצטרפה למאמצי ההדיפה, הועפה גם היא פיזית. בשלב הבא, בחסות ההצלחה שלהם להדוף אותנו אחורה - הם נכנסו לבית והתחילו לפזר כל מיני כרוזים, להקים מהומה בסלון, לתקוע בשופרות ולגדף באופן מחפיר. אחדים מהם תלשו מדלת הבית הפנימית כל מיני פתקים, השליכו ארצה את ה'שיר למעלות' לילודת, שרעייתי הציבה על הדלת, עבור בתי שילדה לא מכבר.

ידיים מופרות, אינו מגיבה ומנמיך את קולו בפוזות דרמטיות. קולו מונוטוני, הוא עונה-לחש, מתנהל כאיש בין אנשים. כשהוא מוסר שיעור, חובבי דרמה שמחבבים שיעורים מלאי עניין, נוכחות וכריזמה - נאלצים לחפש להם אולמות אחרים. ההיגיון המיראי הצרוף שמלווה את שיעוריו הלמדניים הוא סוד כוחו.

כשהוא נכנס לטקס רשמי בצעדים אנטי-תיאטרליים בעליל, בכובע 'קנייטש' פשוט, עם חוברת 'דבר מלכות' בידו - מי שלא יתחקה אחריו במשקפיים עדינים יחשוב שמדובר בכל היותר 'למשיב' בישיבה לצעירים. אבל זה סוד כוחו, מכאן מקור ההערכה שאליה הוא זוכה בכל מקום.

זו גם הסיבה לכך שהשבוע, כאשר באו אנשים נטולי דרך ארץ והרימו יד זדונית בו וברעייתו - קריית גת כולה הייתה כמרקחה: רבני הקהילות הזדעזעו והביעו את מחאתם במכתב נוקב, חסידויות גדולות שיגרו בקבוקי יין ומשלוחי הוקרה לשבת, ובעיקר - המוני אנשי 'עמק' בקריית גת עלו לרגל להביע חלחה ולחזק את האיש שבלעדיו - הנוף הרוחני בקריית גת היה נראה אחרת לחלוטין.

מי שחזה את כישוריו של הרב האלמוני והשקט מירושלים היה מורו ורבו, כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש ז"ע, ששיגר אותו לקריית גת בעודו בחור צעיר. אחר כך, כאשר זרק את עצמו למים ונטל על עצמו את עול שיקום המוסדות בראשית שנות התשעים - היה זה הרבי שהעניק לו גיבוי מוחלט. עד כדי כך, שכאשר פעם אחת הפריע לו אחד העסקנים בעבודתו, התבטא האדמו"ר בפני מזכירו, הגאון רבי יהודה לייב גרונו, כי "מי שנלחם ברב הבלין נלחם בי אישית".

את מוסדותיו מהל הגר"מ הבלין ללא חובות, אף לא של שקל אחד. כשהוא מקיים התרמות - הוא עושה זאת אך ורק לשם הקמת פרויקטים

רוגזם של חוגים שונים. זהו מהלך קשה, מורכב, לא פשוט. אפשר לדרוש אותו לשבח ואפשר לתהות על חלקיו השונים, אבל אי אפשר שלא להפנים את האילוץ האקוטי שהוביל אליו, ואי אפשר שלא להבין את הטיעונים - הרשמיים, ובעיקר אלו שנמסרים שלא לציטוט - שמצדדים בצדקתו.

צריך לומר את האמת: יכול היה הגר"מ הבלין להמשיך לנהל את ענייניהן הרוחניים של ערי הדרום מבלי למשוך כותרות, להמשיך ליהנות מההערכה חוצת המחנות מבית ומחוץ, ולהתבשם בשעותיו הפנויות מקול התורה המהדהד בישיבה שעומדת בראשותו. טוב לו בפינתו. הוא שוחר שקט מטבעו. לו היה מתמסר לתכונת ההצטנפות שטבעה בו - אף כתבה זו, ובעיקר האירוע שהוביל אליו - לא היו באים לעולם.

למען האמת, האירוע שבו השתלטו על סלון ביתו חבר משחיתים זורעו בהלה והרס - מקטין את אישיותו. הדמות המיוחדת שיודעת לדבר בגובה העיניים עם מעמיק בתורת חב"ד, עם חסיד בעלזא כוסף, וגם עם עולה חדש-ישן מרוסיה, איש עמל מזרחי שלמד במתיבתא שהקים לפני שנים, ישיש מרוקאי או שריד לקהילה הרומנית בקריית גת - אינה קרוצה מחומר של מלחמות. אם היה רגע שדכדך את הגר"מ הבלין השבוע - אלה לא הכרוזים המחפירים שפוזרו בסלון, לא הפתקים שנעקרו מדלת ביתו, ואף לא השופרות שנתקעו בצרמוניה בביתו. הסיטואציה כאבה לו. העובדה שעליו לטפס, בחוסר ברירה, לתכונת המשטרה, ולהגיש תלונה על אימונים גסי-רוח על חייו, מכיוונם של חוגים סיקריקיים מבית שמש.

הגאון רבי משה הבלין אינו איש שופע כריזמה. אף לאחר שנטל עטרות רבנות - הוא נמנע מלהתעטר במגבעת המבורג, אינו עונב עניבה, ואינו מתהלך בגדולות. גם כשהוא עומד ומוסר שיעור בישיבה - הוא אינו עושה שימוש בתנועות

רבנות בדרך ארץ. עם הראשון "צ" הגר"ש עמאר

משרה בהיסח הדעת. עם רבה של ת"א הגר"מ לאו

"בכל הזמן הזה", משחזר הרב, "רעייתי זעקה בהיסטוריה. היא ביקשה ממני שאצא מהבית, כדי שלא יפגעו בי חלילה. חייגתי למשטרה, אבל לא היה מענה. התקשרתי לאנשי הקהילה, אבל לא היה להם כיצד לעזור באופן מידי. מתוקף תפקידי אני מתגורר בשכונה מרוחקת, לא חרדית. כשהמשטרה הגיעה, מלואו באחד מבניי - הברנשים הללו החלו להימלט. רעייתי ניסתה לרוץ אחריהם, ובדרך התעלפה. הזעיקו אמבולנס - והיא הובהלה לחדר מיון".

בעוד הגר"מ הבלין עושה את דרכו עם רעייתו למרכז הרפואי, החלו המשחיתים להימלט לכל עבר. התברר כי הללו באו מבית שמש עם רכב הסעות. מדובר באותה קבוצה אלימה המשליטה את חיתתה על כל מי שהמאבק בו עשוי להניב תרומות מגורמים מעבר לים, כשכל הדרכים כשרות בעיניהם: מהצתת פחי זבל בתוככי שכונות חרדיות תוך גרימת נזק, ועד להלבנת פנים, השחתת רכוש וחולי אסטמה, ועד להלבנת פנים, השחתת רכוש ציבורי ומתן פורקן ליצרים אפלים באצטלה של קדושה.

■ הרב הופטע?

"למעשה היה איום לפני חודש בטלפון, אז הם אמרו שהם יבואו אליי ויעשו בי שפטים. אחרי האיום הפיצו כתבי פלסטר בגנותי. גם ביום חמישי בלילה, לאחר האירוע, הם התקשרו בטלפון ואמרו דברים חמורים. הם אמרו, ביידיש: 'נעשה ממך קציצות וחתוכות, יהרגו אותך'. אחרי זה התחילו לדבר מילים אימויות על הרבי ז"ע".

■ איך הרב הגיב?

"האמת היא שאף פעם לא האמנתי שיקרה דבר כזה - שבגלל שאני עוסק למען הכלל והפרט

יקרה לי דבר כזה. רעייתי עוד לא התאוששה. בשבת התעלפה שוב. בכל פעם שמדברים אתה, היא מספרת שוב את הסיפור בסערת רוחות, וזה נזק בריאותי שלא יתואר. לבוא לתוך בית פרטי ולזרוע הרס ובהלה - זה משהו שקשה להכיל בשכל האנושי. חמור שבעתיים שהדברים נעשים כביכול לשם שמים. אבל זהו כנראה מימוש של אחד מסימני חז"ל על דור עקבתא דמשיחא, שבו 'חוצפה יסגא, נערים פני זקנים ילבינו' וכו'. חז"ל כבר אמרו על אנשים כאלה: ראו כמה מקולקלים מעשיו, אוי למי שלימדו תורה".

הרב מדבר בסערת רוחות כבושה. "הם אנשים שמייצגים את היידישקייט? ראו איזה חילול השם הם גרמו. הם באו לשכונת מגורים לא חרדית. אנשים פה יודעים שרב עיר זה הדבר הכי מכובד שיכול להיות. ופתאום באים אנשים בחזות של יראי שמים ופולשים בחמת זעם אכזרית לביתו של רב בישראל? יש לי שכן רוסי שסיפר לי: 'ראיתי שהרבה חרדים עולים אליך עם שופרות, אמרת: בטח יש לך יום הולדת. לא חלמתי שהם באים לפגוע בך... היית צריך לראות איך כל השכנים החילוניים שלאחר התקרית הגיעו ואספו מרצפת הבית את כתבי הנאצה".

■ הרב נבהל?

"שמעתי שהם אנשים איומים. אני שומע מהם איומים מפורשים שבכוונתם לעשות לי את הגרוע מכל. זה בוודאי מפחיד. דבר שני, אני חושש מאוד לשלום אשתי. היא מאוד חלשה, שברירית ורגישה. היא אישה מבוגרת שעברה בחיים מספיק, ודבר כזה יכול למוטט אותה לגמרי. בשבת, בעת הסעודה השלישית, היא שחזרה את המקרה וכמעט התעלפה שוב. הבנות רצו להזעיק אמבולנס. זו

טראומה אצלה. אני באתי ממאה שערים, אבל היא אף פעם לא חוותה דבר כזה".

■ הרב יסלח יום אחד לעושי הרשעה?

"אני לא אסלח להם, אסור לי גם לסלוח להם. הרבה רבנים אמרו לי: אם יתחננו לצאת מן המעצר וההסכמה שלך תיגמר - אסור לך בשום אופן לעשות זאת, כי הם עלולים לעשות נזק לרבנים נוספים. גם עמיתי, חבר בית דין רבני חב"ד, הגר"י ירוסלבסקי, הוזרר לאחרונה על ידי המשטרה שיש עליו איום ממשי".

■ הם צריכים לחשוש מקפידא?

"על הכבוד שלי אין לי בעיה. מילא, כפרת עוונות. אבל להתבטא ככה על קדושי עליון, על הרבי מליובאוויטש ז"ע? הם אמרו לי בטלפון דברים שצריך לקרוע עליהם קריעה מאה אלף פעמים".

■ הרב יירתע מעתה מהתערבות בעניינים ציבוריים רגישים?

"אני לא אירתע. לא עשיתי משהו לא טוב. עשיתי דברים טובים ונמשיך לעשות דברים טובים למען תלמידי הישיבות. אני לוחם למען הרבות תורה בחב"ד ומחוצה לה, בהתאם להוראות של הרבי. אמשיך לעשות זאת מבלי לפחד מיני אנשים שאין יראת אלוקים בלבבם".

ימי התעלות ב'מיר'

הוא נולד בירושלים, סמוך לשכונת מאה שערים. בילדותו למד במוסד הירושלמי המיתולוגי 'עץ חיים'. כשבגר, הצטרף ללגיון הלומדים בישיבת מיר, שם הפך לתלמידו המובהק של הגר"נ פרצוביץ

“צריך לקרוע מאה אלף פעמים”. הגר”מ הבלין השבוע בביתו

ממיר לליובאוויטש. עם הראשון הגר”מ אליהו זצ”ל

לארץ לא זרועה

זצ”ל, ולמד בחברותא עם רבי אליהו ברוך פינקל זצ”ל.

“למדתי אצל ר’ נחום שאהב אותי מאוד”, מספר הרב. “בהמשך, כשהתחלתי ללכת ל’התוועדות’ של המשפיע החב”די רבי שלמה חיים קסלמן זצ”ל – רבי נחום חשש שאעזוב את הלימוד. הוא קרא לי והציע שנלמד בחברותא. בהמשך, כשהגאון רבי לייזר פלצינסקי זצ”ל, שהיה ראש ישיבה בכפר חב”ד, בישר לרבי נחום ש’הבחור לומד טוב’ – רבי נחום התמלא אושר.”

סגנון החשיבה והניתוח של ראש ישיבת מיר האגדי – טבוע עד עצם היום הזה בדרך חשיבתו של הגר”מ הבלין, ושיעוריו חצובים במידה רבה מאופי שיעוריו של הגר”נ פרצוביץ. הרב עצמו מעיד, כי “פעם שמע אותי הרב יעקב משה לייזר זצ”ל, משיגח רוחני של ישיבת תורה ודעת, מי שעוד זכה ללמוד בחברותא עם הגאון רבי אלחנן וסרמן הי”ד בברנוביץ – כשאני מתפלפל בלימוד. הוא אמר לי: ‘אתה למדת אצל רבי נחום ממיר? התפלאתי מהיכן הוא יודע, והרב לייזר זצ”ל השיב: ‘זהייתי בדברך את הקו של ר’ נחום בלימוד...’”

לימים הפך הגאון החב”די הצעיר לחוט מקשר בין רבו הרוחני – כ”ק האדמו”ר מליובאוויטש זצ”ע – לרבותיו בישיבת מיר ולחלקים נוספים בעולם התורה הליטאי. “כשרבי נחום חלה”, נזכר הרב, “התבקשתי לשגר לו ‘כוס של ברכה’ ופיתת עוגת דבש מהרבי מליובאוויטש. הגעתי עם היין והלעקאך, ורבי נחום קיבל זאת בהדרת כבוד מפתיעה. ישבו שם שני ראשי ישיבות דגולים שביקשו: ‘איט מיר אויך א שטיקל’ – העניקו לנו גם כן פיסה... כאשר ציטטתי פעם בפני רבי נחום ‘ווארט’ של הרבי – הוא הגיב: ‘דאס איז א אמת’ער בייסקער ווארט’ – זהו ווארט בייסקאי אמיתי, וביקש ממני לשמוע עוד משיחותיו של הרב, בין היתר בנושאים ציבוריים.”

לקריית גת הגיע הרב כבחור צעיר, בדיוק לפני 46 שנים. “למדתי במשך שנה – מערב פסח עד אחרי פסח – בישיבה ששוכנת בחצרו של הרבי מליובאוויטש”, הוא משחזר בשיחה עמו. “כשנסתיימה השנה, הרבי קרא לכל הקבוצה לחדרו. זה היה לאחר חג הפסח, בפרשת קדושים, א’ באייר. הרבי אמר שהוא מבקש מאתנו שלא נחזור לכפר חב”ד, אלא נלך לישיבת ‘תורת אמת’ בירושלים כדי לחזקה, ועדיף יותר שנלך לקריית גת. הרבי הוסיף: ‘בטח הנהגות בקריית גת ובירושלים יחליטו – ואתם תתחלקו בין שתי הערים. אחר כך העניק לכל אחד שטר של 50 דולרים. אחר כך נקראנו לחדרו של הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב, מזכירו האישי של הרב, שאמר לנו: מהרגע הזה הפכתם ל’שלוחים’. הרב חדקוב אמר שלמרות שהרבי אמר שהנהגה תקבע – ברור שבחור שמעדיף ללמוד בירושלים לא יתבקש לנסוע לקריית גת, וכן להפך. לכן, שבו ביניכם, תחליטו מי ילך לכל מקום ותבחרו לכם ראשי קבוצות.”

“הלכנו לבית הכנסת ששכן ליד ‘מקווה קסטירר’ בקראון הייטס, וערכנו אסיפה מהירה שבה הוחלט בחיפזון מי הולך לירושלים ומי לקריית גת. אני אמרתי: גדלתי בירושלים. אני לא מכיר את קריית גת, לא יודע איפה זה. הפעם היחידה ששמעתי על העיר הזו הייתה כאשר שלושה אנשים טבעו בנחל לכיש ליד העיר. אני מעדיף אפוא ללכת למקום חדש, לנסות לפעול בסביבה לא מוכרת. נבחרתי אפוא לראש הקבוצה.”

“ישבנו פה בשנת תש”ל, החל מתחילת חודש אייר. בישיבת חב”ד היו בקושי כמה תלמידים ספורים בכל כיתה. השלוחים הראשונים נשלחו לכאן בתשכ”ז, לפני ששת הימים, להקים את הישיבה הגדולה. אבל לאחר המלחמה הישיבה

התפרקה, כי לא הייתה אפשרות להסתובב פה. בשנת תשכ”ח כתב משהו לרבי: ‘חבל על הזמן, לא תהיה פה ישיבה, זה לא שייך’. הרבי השיב לו שיעיין במסכת ‘בבא בתרא’ דף י”ג. כשפתח הלה את המסכת, גילה שבדף י”ג כתוב: ‘מיום שנחרב בית המקדש ניתנה נבואה לקטנים ולשוטנים...’ “התחלנו לעבוד קצת בקרב הקהילה המקומית. כעבור תקופה התחנתתי עם בת קריית גת, והמשכתי בישיבה. הייתה תקופה שהישיבה נסגרה, כי היה בלגן. בשנת תשל”ח זכיתי להקים את הישיבה מחדש. מוניתי כראש ישיבה, והתחלתי לעבוד. אחרים לקחו עליהם את העול הכלכלי. בשנת תש”נ נכנסתי גם לעניין הכלכלי, וכיום, ברוך השם, יש לנו 250 בחורים בישיבה הגדולה, עוד 200 בחורים בישיבה לצעירים, ועוד מאות במתיבתא, בתלמוד תורה, ובבתי ספר לבנים ולבנות.”

■ **כאן צריך לשאול שאלה כמעט מתבקשת: איך ניתן לשלב בין עבודת הרבנות התובענית לראשות הישיבה?**

“כיום, העול הכספי רובץ על הבן שלי, ר’ לוי יצחק. לגבי השיעורים, יש לי יום בשבוע שאותו אני מקדיש לישיבה: אני נמצא שם כמה שעות טובות, מדבר עם הבחורים ולומד אתם. בנוסף לזה, הבחורים באים אלי הביתה כדי ללמוד ולהתוועד.”

הנוסחה: לחיות יחד

משעה שעלה הגר”מ הבלין לכס רב העיר, הפכה ההתבססות החרדית בעיר לעובדה מוגמרת. קריית גת כיום היא אחת ממשאבות הדיור המובילות בקרב קהילות החסידים, עם נציגויות מרשימות ורחבות היקף של חסידויות גור, בעלזא, באיאן, סלונים, קרעטשניף שמרזכה בעיר, קהילות בני תורה ספרדים, ועוד רבות. בצעד שחזק משמעותית

"לא נישאר חייבים". כ"ק הפני מנחם' מגור ז"ע

אחדות בין כלל הקהילות. נואם בעצרת למען השבת בקרית גת

השראה, איש שבעצמו הקים מוסדות תורה רבים – והתייעצתי אתו. הוא אמר לי: 'אתה חייב להיכנס לרבנות!' כתבתי לרבי מכתב שבו פירטתי את ההצעה, וקיבלתי תשובה חיובית. כעת הייתי צריך לקבל כושר לרבנות שכונה.

"זה היה בשנת תשמ"ג, הלילה האחרון לכהונתו של הגר"ע יוסף כרב הראשי. הוא הכיר אותי מביקורים קודמים בישיבה, ושוחחנו רבות בלימוד. איך שהצגתי את בקשתי – הגר"ע שלף על אתר בלנק מכתבים ועט ורשם לי תעודת כושר נבחרתי כרב שכונה. בהמשך, לאחר פטירת הרב דרמר זצ"ל, התחילו לדבר על תפקיד רב העיר. נגרתתי לזה ללא תכנון מוקדם.

"כשנבחרתי", הרב נזכר, "היו התנגדויות שהוגשו לבג"ץ. הרפורמים בחשו נגדי וניסו להוציא צו ביניים למניעת הבחירות. הם נכשלו בכך, ואז ניסו לערער על התוצאה. גם את זה בג"ץ דחה. אחרי הניצחון באתי למרן הגר"ע יוסף, שאמר לי: התקיים בך הפסוק – 'ברצות השם דרכי איש, גם אויביו ישלים אתו'."

גם אויביו ישלים אתו, מהמהם הרב לעברנו לאות סיום, בעיניים רכות ומלאות משמעות. "כשאדם עושה את מה שהוא צריך לעשות, כשאדם עושה את רצון השם, הוא לא צריך להירתע מכלום." ■

מספר שבועות היה משבר סביב הקצאת קרוואנים למוסד חרדי. דהרי ניהל את המשבר הזה בתבונה, וביקש מהציבור החרדי לא להתלהם ולא להופיע בתקשורת. הוא הופיע אישית בכלי התקשורת, ופעל לסיום המשבר."

■ **מה הנוסחה לניהול עיר מעורבת ללא חיכוכים?**
"קריית גת הייתה עיר מסורתית כל השנים. זו הייתה עיר שהרבה מתפללים בבתי הכנסת שבה – יוצאי רומניה ועולי מרוקו. בהמשך הגיע גל של עלייה רוסית, שגם אתם עבדנו. בשנת תש"ל, בעלייה הראשונה מגרוזיה ומבוכרה – השתדלנו להביא את הילדים לחינוך על טהרת הקודש. הקמנו להם בית כנסת, ורבים מהם כיום מנהלים בתים חרדיים לתפארת."

"אני לא יודע עד כמה שזה ידוע בחוג – אבל בקריית גת אין תופעות של חילול שבת. פעם ניסו לפתוח כאן קניון בשבת. עשינו הפגנה, אבל מה שמנע את הפרצה, זו ההחלטה שלנו לא לתת כשרות לאף מסעדה שפעלה בקניון – ולא משנה אם המסעדה עצמה פתוחה בשבת או לא. בעל הקניון הבין שזה לא משתלם לו – וירד מהסיפור. כיום, אין שום קניון בקריית גת שפתוח בשבת. אני מקווה שזה ימשיך כך."

■ **איזו זירה אהובה יותר על הרב – הרבנות או ראשות הישיבה?**

הרב מחיך במבוכה. "האמת היא", הוא אומר, "שהרבנות נפתה עלי. הייתי ראש ישיבה במשך שנים, עד שיום אחד אמרו לי שהרב דרמר רוצה לעזוב. ביקשו ממני שאכנס. התקשרתי לר' זושי וילימובסקי, מי שהיה דמות חסידית מלאת

את כוח ההנהגה הרוחנית בעיר – הגר"מ ניצח על הקמתו של 'בית דין רבני הקהילות' בקריית גת המורכב מרבני כלל הקהילות החרדיות בעיר, כשהוא עצמו מתמנה לתפקיד ראש בית הדין. בית דין רבני הקהילות היא הסמכות הרוחנית המקובלת על כל הציבור החרדי בקריית גת, ועוסק בענייני הנהגה, התוויית מדיניות ציבורית, וכמובן – ניהול דיני תורה וקבלת הכרעות הלכתיות.

■ **כיצד משפיעה הנהייה של זוגות צעירים חרדיים על צביון העיר?**

"ברוך השם, זה משפיע מאוד לטובה. הזינוק הרוחני המשמעותי אירע לפני 20 שנה, כשחסידי גור החלו להתגורר כאן. סייענו לכך רבות ככל שיכולנו. בהמשך באו לקהילות נוספות. זה נותן לעיר כוח עצום. יש לנו היום ברוך השם בית דין פעיל שבו נמצאים גדולי תורה, מכל הקהילות החרדיות בעיר. יושבים כאן הרכבים לדיני תורה, ואנחנו מנהלים מערכת כשרות למהדרין שמקובלת על כלל הקהילות."

■ **בעיר מעורבת, היחסים הבין מגזריים נמצאים לא אחת על חבית חומר נפץ. איך נמנעים מעימותים מרים?**

הגר"מ הבלין: "יש לנו ראש עיר מצוין, שיוודע בדיוק איך לתמרן בין המגזרים בעיר. הוא יודע לתת לציבור החרדי את מה שמגיע לו, ואינו מקפח אף אחד. היה כאן מועמד שניסה בבחירות לתקוף את ראש העיר ולומר שהוא מוביל את העיר למחוזות שמוכרים בעיקר מאירועים שקרו בערים כמו בית שמש. בסוף הוא יצא בשן ועין, משום שרוב תושבי העיר אוהדים את הציבור החרדי. לפני